

Libro de Daniel - Yupay Chunka Qanchisniyuq

T'oqto willakuykunapa t'inkisqan: Nabucodonosorpa qori lantinwan Domingo p'unchay kamachikuywanpas

Jeff Pippenger

2023-12-12

Pani Whiteqa achka kuti Dura pampapi quri lantita rikch'ayta domingo kamachiywanmi reqsichin.

“Runa rurakuna yupaychasqan samana punchawmi sayachisqa kachkan, imayna qori rurasqa rikch'aynin Dura pampakunapi sayachisqa karqan hina. Hinaspa imayna Babilonia llaqtapa rey Nebucodonosor kamachikurqan llaqa mana k'umuykuspa kay rikch'ayta yupaychaqkuna wañuchisqa kanankupaq, chay hinallataq huk willakuy ruwasqa kanqa llaqa mana domingo institucionta hatunchaspa manchakuspa qhawaqkuna carcelwan wañuymi castigasqa kanankupaq. Chaynaqa Señorpa samana punchawnin sarusqa urmachisqa kachkan. Ichaqa Señormi rimarqan: ‘¡Ay! mana allin kamachiykunata kamachiqkunapaq, llakikuyta qillqaqkunapaqmi, imatachus paykuna kamachisqankuta’ [Isaías 10:1]. [Sofonías 1:14–18; 2:1–3, nisqa.]” Manuscript Releases, volumen 14, 91.

Kay chiqap pasajepi Hermanita Whiteqa Sofonías qillqapi qhawarichin, chayta ruwaspanmi Danielpa iskay kaq capítulonwan kimsa kaq capítulonwan profétika t'inkiyta astawan yaparin. Sofoníasqa sut'inchán Diospa llaqtan tantanakunapaq kasqanta manaraq decreto llusichkaptin. Hinallataqmi waqra waqyachiy willakuyta reqsichin, chaymi huk willakuyta rikch'akun, kayqa llaqtakunapaq (Estados) torrekunapaqpas (Iglesias) contra dirigisqa huk amonestación willakuy kasqanta simbólicamente qhawachin. Payqa huk tantanakuytapas reqsichin, chaymi “qanchis kuti” nisqapa elementon, mayqanpas Levitico iskay chunka suqtañiyuq mañakuy haywasqa kaptin pasakun. Hinallataqmi “mana munasqa nación” nisqatapas reqsichin, tukuy kaypiqa Diospa ejecutiva juicioynin chayamushasqanta kallpanchaspa, mayqanchus domingo kamachiy lawmanta qallarín hinaspa Cristopa Iskay Kutimuykama astawan hatunyachkan.

Imacha domingupa kamachiy ñawpaqtaqa uywakunaq machayninpa rikch'ayninmi kamarin. Uywakunaq machayninpa rikch'ayninqa rikuywan prueban, chaymi Diospa llaqtanman uywakunata tinkuchin, paykunaqa ñawpaqta mikhunamanta pruebatapas pasasqañam. Kamachiy ñawpaqta, chay kimsa kaq prueba kasqanman ñawpaqta, Diospa llaqtan, Sofonías sutiyoq willakusqan hina “mana munasqa nación” nisqa, huñunakuymán waqyasqam kanku. Ezequielpa ñawpaq profecianninqa huñunakuy willakuymi; ichaqa chayqa hunt'akun sapallanmi paykunapaq, ch'iqnisqa kasqankuta reqsikukkunapaq, hinaspa Levitico iskay chunka suqtañiyuq mañakuyninta mañakukkunapaq, Daniel hina, qhapaq isqun kaqpi.

Tukuy atiyiniyuq punchaw Señorpaqa qayllañam, arí, qayllañam, ancha utqaymanmi hamushan, Señorpa punchawninpa qayllaynin qapariyninpas; chaypi kallpasapa runaqa ancha llakiyanmi waqanqa. Chay punchawqa phiñakuyta punchawninmi, ñak'ariypa, sasachakuyta ima; ch'usaqyachisqa, waqlliyachisqa kaypa punchawninmi; tutayaypa, yana phuyuyiniyuq tutayaypa punchawninmi; puyukunapa, tuta yana phuyupa punchawninmi; waqra

waqaych'akuywan, sinchi qapariywan muyurisqa llaqtakunapa contranpi, hatun torrekunapa contranpipas. Hinallataq runakunamanmi ñak'ariyta apamusaq, ñawsa runakuna hina purinqaku, Señorpa contranpi huchallikusqankurayku; yawarninkutataq allpa hina taqyasqa kachkanqa, aychankutataq isma hina. Mana qolqenkupas, mana qorinpas atinqachu qespichiyta Señorpa phiñakuynin punchawninpi; aswanpas tukuy hallp'ataqa mikhukunqa envidiayninpa ninanwanmi; payqa chay hallp'api tiyaqkunataqa tukuyta, utqayllamanta, tukupayta ruwanqa. Huñunakuychik, arí, huñunakuychik, mana munasqa nación; manaraq kamachikuy llusqsimuchkaptin, manaraq punchaw q'upa hina wayra apasqan hina pasachkaptin, manaraq Señorpa sinchi phiñakuynin qankunaman hamuchkaptin, manaraq Señorpa phiñakuynin punchawnin qankunaman hamuchkaptin. Mask'aychik Señor-ta, kay pachapi llamp'u sonqoyuqkuna llapa, paypa taripayninta ruwasqaykichik; mask'aychik chanin kayta, mask'aychik llamp'u sonqota: ichapas pakasqa kankichikman Señorpa phiñakuynin punchawninpi. Sofonías 1:14–2:3.

Qelqaykunapiqa “atiyniyuq qhari” nisqaqa atiyniyuq qharim, chay “atiyniyuq qhari” nisqaman ñawpaq kaq rimariyqa Gedeónmanta kachkan.

Chaymi ángelnin Señorpa hamuspa tiyarqan huk encina sach'a uranpi, Ofra llaqtapi kaq, Joás Abiezer runapaq. Chaymi churin Gedeón trigo-ta waktaykarqan uvapa sarunapi, Madián runakunamanta pakaypaq. Hinaspan Señorpa ángelnin rikurirqan payman, nispá: Señorqa qanwan kashan, atiyniyuq sinchi runa. Hinaspan Gedeón nirqan payta: Ay, señor mío, sichus Señorqa noqaykuwan kashan chayqa, ¿imaraykutaq kaykuna llaqanchikman chayamun? ¿Maypitaq kachkan llapa almirakuykuna, ñawpaq taytanchikkuna willawasqanchik, nispá: “¿Manachu Señorqa Egiptomanta orqomurqanchik?” Ichaqa kunanqa Señorqa saquesqawanchikña, Madián runakunapa makinmanmi qoykuwanchik. Hinaspan Señorqa payman qhawarispá nirqan: Kay kallpaykiwan riy, qantaq Israelta salvanqi Madián runakunapa makinmanta. ¿Manachu noqa kachamuyki? Paytaq nirqan: Ay, señor mío, ¿imawanraq Israelta salvasaq? Qhaway, aylluyqa Manasésipi wakcha kashan, noqataq taytaypa wasinpi aswan pisi kaq kani. Señortaq payman nirqan: Cheqaqtapunin qanwan kasaq, Madián runakunataq huk runallatapas hina maqanki. Jueces 6:11–16.

Sofonías qillqapi atiyniyuq runaqa, mayqinchus Gedeónpas kanki, ancha llakiywan waqananmi. “Waqay” nisqa simiqa qhepa p'unchaykunapi Chawpi Tutan Waqaymanta rikch'akuq unanchasqam, “ancha llaki” nisqapas chiqap chaninnaq phiñakuyninta rikuchin. Gedeón, icha Sofoníasqa “atiyniyuq runan,” Elíasqa willakuyninmanta unanchasqam, mayqinchus Diospa llaqtanta huchankunata ricuchinapaq, hinallataq taytankup huchankunatapas, ruwanan kashan.

Qapariy mana qhispichispa, trompetapa hina kunan simiykita hatarichiy, hinaspataq llaqtayman huchankuta rikuchiy, Jacobpa wasinmantataq huchankunata. Isaías 58:1.

Tukuy profetakuna qhipa p'unchaykunapi hukllachasqa kachkanku, chayrayku Isaiaspá corneta willakuyninqa Sofoníasqa atiyniyuq runapa “qapariynin” hinallataqmi, paymi Gedeón, hinaspataq llapallankum qhipa p'unchaykunapi Elíasqa kachaqninta chaymanta ruwasqanta reqsichkanku. Isaiaspitaq kay qatiq versículokuna huchankuta hatunchakuy hina reqsichinku, imaraykuchus cheqaqtapuni yupaychasqankuta, hinaspa Señor-ta sirvisqankuta creenku.

Chayqa hinaqa sapa p'unchay maskhawanku, ñankunata yachanankupaq kusikunku, hinallataq allin kayta ruwar qatun llaqta hina, Diosninkupa kamachisqanta mana saquespa. Paykunaqa noqamanta mañakuwanku chiqap justicia nisqapa kamachisqankunata; Diosman qayllaykuyllapim kusikunku. Isaías 58:2.

Atiy kallpawan runaqa haylli waqayninmi Chawpi Tuta Qapariypa willakuynin, chaypi rikuchisqa kasqanta hapispa, 18 julio 2020 p'unchawpi Señorpa contranpi hatun umallikuq huchata rurasqankuta, chaymanta wanakuyta huch'uychakuyta, hinaspa confesakuyta kasqanta. Chawpi Tuta Qapariypa willakuyninpa aswan ukhu kallpanqa uywaqpa rikchayninpa kamasqanmi, chaymanta qhipaman Islam nisqawan Estados Unidosman, hinaspa chaymanta pacha tukuy pachaman apamusqa taripaymi.

Apocalipsis chunka hukniyuqpi kinsa p'unchaw tawan kuskan chunka p'unchawkuna chunlla puriypa tukukuyninpi Levitico iskay chunka suqniyuq mañakuy hunt'asqa kaptin, chanin kaqwan millay kaq rakisqa kanqaku. Yachaqkuna wan mana yuyayniyuqkunaqa qorimanta asiyta charinqaku utaq mana charinqakuchu, chay pachapin Gedeonpa “huk runa” nisqan hina kanqaku. Sofonías nisqanman hina, domingo kamachiy willakuy manaraq llusichisqa kachkaptin, Gedeón, mayqanmi Elías, mayqanmi Ezequiel, mayqanmi atiyiniyuq qhari, Chawpi Tuta Qapariyniyuq willakuyninta qawarichinqa, chayta kuskanchaspalla k'akllakuq hayqaywan Diospa llaqtanta huchankuta rikuchispa: paykuna 2020 watapa julio killapa 18 p'unchawnin willasqa rimayman yaykusqankumanta, hinallataq chay willasqanku llapanmanta pantasqa tukusqa qhepamanpas mana chaninchasqa yuyayninkuwan sayachiyta munasqankumanta.

Sofonías qhawaqta riksichin Diospa llaqtanpa huñunakusqanta qhipa p'unchaykunapi, domingo p'unchay kamachikuy willakuymán manaraq chayaspa. Chay huñunakuyqa Ezequielpa ñawpaq kaq willakuyninwanpas rikuchisqa kachkan, kinsa chunka qanchisniyuq t'aqapi.

Chaymi kamachisqa kasqayman hina willakuyta rimarqani; chay hina willakuyta rimashaqtiy, uq qaparikuy karqa, qhawariy, uq khatataypas karqa, tullukuna tantanakurqanku, sapa tullu kikin tullunman. Hinaspataq qhawashaqtiy, qhawariy, paykunaman haywarikurqanku ankukuna hinaspa aychakuna, hawanmanta qarawan ñit'isqa qhepachisqa karqanku; ichaqa manam paykunapi samaychu karqa. Ezequiel 37:7, 8.

Ezequielqa chay wañusqa ch'aki tullukunaman willakuyta rimarqan, Apocalipsis p'anqapa chunka hukniyuq kaq qillqapi nisqa llaqtapa kallinpi wañusqa jitarayasqankuman, maypichus Señorninchikpas chakatasqa karqan. Ñawpaqtaqa huñusqa kanku.

Paykunapa ayankunataq hatun llaqtapa ñannimpi siriyaqkanqaku; chay llaqtataqa espiritualmenteqa Sodoma hinaspa Egipto sutichanku, maypichus Señorninchikpas chakatasqa karqa. Runakunamanta, ayllukunamanta, simikunamanta, nacionkunamantapas wakinkunaqa paykunapa ayankunata kimsa p'unchay chawpinta qhawarinqaku, hinaspataq mana saqinqakuchu ayankuna sepulturaman churayta. Kay pachapi tiyaqkunataq paykunamanta kusikuringaku, raymikuringaku, hukninmanta hukninman regalonkunatapas apachinqaku; imaraykuchus kay iskay profetakuna kay pachapi tiyaqkunata ñak'arichirqaku. Apocalipsis 11:8–10.

Paykuna huñusqaña kanku kimsa p'unchaw hinallataq kuskan p'unchaw tukukuymán chayamushaqtin. Chay kimsa p'unchaw hinallataq kuskan p'unchawqa Mateo qhelqapi iskay chunka phisqayuy kapitulopi suyasqa pacha ninanmi rikuchin, ichaqa chayllataq Levítico iskay chunka suqtañiqipi “qanchis kuti” ch'iqichisqa kaytapas rikuchin. Huñusqa kaqkunaqa ñawpaqta ch'iqichisqa karqanku, hinataq Sofonías paykunata sut'inchán “mana munasqa suyuta” nispa. Mana munasqa suyuqa paykunañam, mayqenkunachus ñankunapi wañusqa hina karqanku, pacha runakuna paykunaq wañusqa cuerponkuna rayku kusikusqankukama; ichaqa huñusqa kanku, chaymanta qhipaman tukunku chay suyuman, mayqan suyuchus qhipa p'unchawkunaq dragón atiniyninpa maqanakuy punto kananpaq, paykuna Tiro llaqtaq prostituta warminta umankuta hina oqarisqankumanta.

Asafpa takiñin uta, icha salmo. Ama upallaychu, Dios; ama ch'inyaychu, amataq sami sayaychu, Dios. Qhaway, awqaykikuna qapariyta hatarichinku, qamta cheqnikuqkunaqa umankuta oqarichinku. Llaqtaykipa contranman yachaysapa yuyaywan tantiykunku, pakasqa runaykikunapa contrantaq rimarinku. Nirqanku: Hamuychik, paykunata suyu kasqankumanta kuchuykusun, Israelpa sutinga manaña yuyarisqa kanampaq. Huk sonqolla tantiyakuspankutaq yuyaycharinku; qampa contraykipi hukllachasqa kanku. Salmo 83:1–5.

Paykunapa yuyayninqa qhipa p'unchaykunaq espiritual Israelninta hap'ispa Nabucodonosorpa nina rawray hornonman wikch'uykuspa churanankupaqmi. Wañusqa tullukuna ñawpaq kutipi Isaiaspa “kunka”ninta uyarinku, Chawpi Tuta Qapariy willakuyninta qaparichkaptin, chay hinaqa kinsa p'unchay huk kuskan p'unchaypa ch'in pampa puriypiraq kachkanku. Chaymantaqa akllanankum tiyan Cristopa prometesqan Kusaq Sonqochakuqta chaskinankupaq uta qhesachanankupaq, paymi huchankuta reparachin 18 julio 2020 p'unchaypi rurasqankumanta.

Samiychiy, samiychiy llaqtayta, nin qankunaq Diosniykichik. Rimaychis Jerusalénman sonqonta kuyachispa, hinaspa waqyaychis payman, awqanakusqan tukukuqña kasqanta, huchan pampachasqa kasqanta: imaraykuchus Señorpa makimanta iskay kutita chaskirqan llapan huchankunamanta. Chunlla pampapi waqaqpa siminmi nin: Señorpa ñanninta wakichiychis, ch'in pampangpi ñiqin ñanta chiqanchaychis Diosninchikpaq. Sapa wayq'u hatunchasqa kanqa, sapa urqu, sapa moqo urmachisqa kanqa; q'iwisqa ñankuna chiqanyasqa kanqa, ch'aki, qhapaq ñankuna pampachasqa kanqa. Hinaspa Señorpa hatun k'anchaynin rikuchisqa kanqa, llapan runakuna kuskalla rikunqaku: Señorpa siminmi chayta rimarqan. Isaías 40:1–5.

Ch'inllapi waqllapi qapariqpa rurasqanta reqsichiqqa ancha sut'ita detallakunata apamun. Paypa willakuyninqa Cristopa carácter nisqanpa huk revelaciónninmanmi sayasqa kanqa, imaraykuchus “hatun k'anchay”, Cristopa carácter nisqan kaptin, rikuchisqa kanqa. Jesucristopa Revelaciónninqa, gracia p'unchay tukukuy manaraq chayamuchkaptin kicharisqa, Cristopa carácter nisqan kicharisqanmi, paypa carácter nisqanpa ima elemento nisqanwanpas Alpha y Omega hina rikuchisqa kasqanman hina. Hinallataqmi rikuchisqa kanqa paypa carácter nisqantaq “cheqaq kay” kasqanta.

Huk sut'i yuyayqa kaymi: kunkan waqayta qallarisqanpacha, payqa kinsa p'unchaw kuskanmanta tawa p'unchaw kuskankama ch'in pampapiraq kashan, imaraykuchus ch'in pampapi waqashan.

Profetap hinallataq, llamk'aynin qallarisqanpacha, iskay testigokunaqa Ezequielpa pampan chawpinpi puriq ñanpi wañusqaraq kashanku. Huk sut'i cheqaq kaymi: kunkan llamk'ayninta qallarisqanpacha, tukuy pachaqa willakuyta chaskinankupaq yaykunayuq kanqa. Huk qhawariytaq kaymi: willakuyqa qhepa p'unchawkuna pachapi qosqasqa kashan, chay pacha Cristoqa pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa huchankunata pichaspa chinkachishan, imaraykuchus mana allin rurasqankuq pampachasqaña kashan. Llakiypaq cheqaq kaytaq, chaymanta sut'inchasqata “siki siki hina, siq'i patapi siq'i patapi”, kaymi: Evangelioqa mañakusqankunata hunt'aqkunalla chay historiapi rurakuchkan pampachayta chaskinqaku.

Leviticus iskay chunka suqta mañakuywan tinkisqa mañakusqakunapa mañakuyninkunaman kutichiqkuna sapallanku huchankuta, hinaspa taytankukuna huchankutapas pichasqa kanqa, paykunapa “llapan huchankumanta iskay kutita chaskirqaku” nisqaqa chaskisqa kasqankurayku. Señorpa “maki”nin, paykunapa huchankuwan hinaspa taytankukuna huchankuwan tinkisqa kaq, ñawpaq llakikuy hatun pantaymanta paqarisqanta pakaspa qhawarisqanman rikch'akuq unancha kachkan; chaypi Señorqa makinta chay pantay patapi churaran ñawpaq llakikuyta ruraspa. Millerita historiapi makinqa Diospa llaqtanta huk pakasqa chiqaqta mana qhawanankupaq hark'arqan. Chay historiapi makinqa paypa divina providencianmanta rikch'akuqmi karan. Qhipa p'unchaykunapi ichaqa makinqa Diospa llaqtan Diosmanta rikuchisqa chiqaqta qhesachasqankuta rikuchin, hinaspa chaymantaña makinqa paypa divina juicionmanta rikch'akuq kachkan.

Ezequielpa ñawpaq profecianta rimayninwan wañusqakuna huñunakunku, ichaqa manaraq sayarinku hatun soldadokuna hina. Ezequiel qhelqap chunka qanchisniyuq kapitulumanta iskayñaqin profecian chayta hunt'achin, tawa wayrakunamanta hamuq samayta apamuspan.

Chaymi nirqan: “Wayrata willakuyta rimay, willakuyta rimay, runapa churin, hinaspa wayrata niy: Kayhinatan Señor Dios nin: Tawa wayrakunamanta hamuy, samay, hinaspa kay wañusqakunaman samaykuy, kawsanankupaq.” Chaymi pay kamachiwashaqta hina willakurqani, hinaspa samay paykunaman yaykurqan, kawsarirqankutaq, chakinkupi sayarirqanku, ancha hatun ejército hina. Chaymantataq niwarqan: “Runapa churin, kay tullukunaqa tukuy Israel ayllum kanku. Qhawariy, paykuna nin: ‘Tulluykuqa ch'aqisqañam, suyayku chinkasqañam; ñuqaykuqa rakisqa, t'aqasqa kashani.’ Chayrayku willakuy hinaspa paykunata niy: Kayhinatan Señor Dios nin: Qhawariy, llaqtay, ñoqaqa aya pampaykichiskunata kicharisaq, aya pampaykichiskunamanta orqomusqaykichis, hinaspa Israel hallp'aman pusasaq. Hinaspa qankuna yachankichis Señor kasqayta, llaqtay, aya pampaykichiskunata kicharuspay, aya pampaykichiskunamanta orqomuspay. Spirituyta qankunapi churasaq, hinaspa kawsankichis, kikiykichis hallp'aykichispi churasaq; chaymantataq yachankichis ñoqa Señor kasqayta, kayta rimarqani hinaspa hunt'arqani,” nin Señor. Ezequiel 37:9–14.

Chay samayqa Ezequielpa profecianmanta hamuq sellay willakuymi, chayqa tawa wayrakunamanta hamusqanrayku.

Chaykunamanta qhipamanqa rikurqani tawa angelkunata kay pachapa tawa kuchunkunapi sayashaqta, kay pachapa tawa wayrakunata hapiqta, ama wayra phukunanpaq kay pachapi, nitaq lamar qochapi, nitaq ima sachapipas. Hinaspan rikurqani huk angelta inti lloqsimuymanta

wichariqta, kawsachiq Diospa sellonta apaqta; paymi sinchi qaparikuyninwan qaparirqa chay tawa angelkunaman, pikunamanmi qosqa karqa kay pachatawan lamar qochatawan ñak'achinankupa, nispa: Ama ñak'achiychischu kay pachata, nitaq lamar qochata, nitaq sachakunata, ñawpaqtañam Diosniykupa kamachinkunata urkunankupi sellosqayku kama. Apocalipsis 7:1–3.

Tawa chusku wayrakuna lloqsimunku inti lloqsimuymanta, hinaspapas profeciapiqa Islamqa iskayninmi: “inti lloqsimuy wayra” hinallataq “inti lloqsimuymanta wawakuna” nisqa. Ezequielpa “samaynin”, mayqinchus rurashqa cuerpokunata tikran “hatun, sinchi soldadokuna ayllu”man, chaymi willakuy, pachak tawa chunka tawayoq waranqakunata sellasqa hina churanaq. Apocalipsis qanchis kaq capitulopi sellay willakuyqa inti lloqsimuymanta lloqsimun. Chay willakuyqa Chaupi Tuta Qapariy willakuymi, hinaspapas Sofonías reqsichin trompetapa “waqyayta amparaq llaqtakunapa contran, hinaspa alto torrekunapa contran” nisqa hina.

Huk torreqaqa iglesiata un símbolo nisqanmi.

«Yawarninpiqa wasiypa kamachiqninmi Dios-ta rikuchirqa, uvas chakraqa judiokuna llaqtata, perqañaqayataq paykunapa amachakuynin kasqa divina leytam rikuchirqa. Torreqa templopaq unanchaqninmi karqa». The Desire of Ages, 597.

Huk llaqtaqa huk qhapaq suyumi Bibliapi willakuykunapi. Papaq kamachikuyninqa “Babilonia” nisqami, “chay hatun llaqta.” Francia, chaymanta qhipaman Estados Unidospas, “hatun llaqta” nisqakuna, “Sodoma”wan “Egipto”wan. Jerusalénqa “hatun llaqta”mi, hanaq pachamanta uraykamusqa. Sofoníasqa willakuyninqa llaqtakunapaqwan torrekunapaqwan contranmi, ichaqa iglesiatawan estadotawan huñusqa kaypa contranmi, mayqanmi sut'inchasqa kayninpi uywapa rikch'aynin. Chaymi Danielpa iskay kaq kapituluyki kachkan “pakasqa” willakuy.

Inti Domingo kamachiy willakuy manaraq llusichkaspa, chayqa Daniel qillqap kinsa kaq kapitulumanta Nabucodonosorpa qori sananpa pruebanmi, wañusqa cuerpokuna rikcharimunku hinaspa hatun kallpasapa soldadokunaman tukukunku, iglesiawan estadota huñusqa ruwasqanta reqsichiq hinaspa chay ruwayta hark'ay willakuyniyoq kachkanankupa; chaymantaq Islam nisqapas reqsichin, Diospa providenciakuna rurana yanapaynin hina, paypa taripayninta rurachinampaq domingo yupaychayta kallpachaqqunapa contranpi, imaynachus ñawpaq historiapi ruraran hinata. Chay willakuymi reqsichin: sanakuna hunt'asqa tukuspa, bestiapa señalta kallpachachiptin, chaypim taripayqa apamusqa kanqa.

Danielpa kimsa kaq capitulonpiqa manan kanchu chiqap willakuyqa uywaq santonmanta, mayqinchus pusan hinaspa hunt'ayninman chayan domingo leypi; ichaqa manan atinkichu kimsakaj willakuyqa kanman hukñiqin hinaspa iskayñiqin mana kaspas, imaraykuchus Danielpa iskay kaq capitulonqa yaykunanmi revelación nisqapi, cheqaqqunay rikuchisqanpi Danielpa kimsa kaq capitulonpi. Capítulo iskaypi santopa musquyninmanta “pakasqa yachay” nisqaqa reqsichin Diospa llaqtanta, Nebucodonosorpa uywaq santonmanta ima kausay wañuy ima niyniyuq kasqanta riqsispa.

Lógicata qhelqasqa yuyayqa mañanmi, Nabucodonosor qori ídolonta dedicación raymita rurananpaq yuyarispaga, chay ídolo ñawpaqta hatarichisqa kananpaq kasqanta, hinaspa tañiqkunaqa chay ceremoniapi waqachinqanku takikunata yachakunanpaq kasqanta. Unaymanta ñawpaq allichakuy kananpaq karqa, allpa qhaway, cimientu churay, andamio sayachiy, llamk'aqkuna hamuq ripuq kasqankuwan, hinaspa chay allichakuyqa Nabucodonosorpa musquyninpi rikurisqa imagenta ruwasqan karqa; ichaqa Nabucodonosorpa hatun tukukuyninmi huk uywallataq imagenta ruwananta munarqa, manataq Bibliapa profecíanpi llapa qhapaq suyukunatachu. Chay imagenta ruwasqankuqa Diospa llaqtan runakuna pasananku prueba kashan, probation tukukunankama, hinaspa sellasqa kanankumanta ñawpaq, manaraq música waqachisqa kachkaptin.

Santisqasun yuyaypas reqsichinmi, qori rurasqa wakcha santuyta sutinchaypaq ñawpaqmanta wakichisqa imaymana rurasqakunata qhawarqanku Shadrach, Meshach, hinaspa Abednego llaqtayuq Hebreo runakuna sapallankuchu mana kasqanta. Paykunam sapaqlaña karqanku, chay wakichikuykunapa ima niyninkunata kawsaywan wañuyta willakuy hina unanchasqanta entienderqanku, hinaspa hamuq sasachakuyta kikinkupaq sapanka wakichikuyta rurakurqanku.

Kay qillqapa qallariyninpi Sister White nisqanpi, payqa manan Zephaniáspa kamachisqallatachu Nebucodonosorpa quripa santonwan hinaspa domingo p'unchay kamachiywan tupachin, ichaqa Isaíaspa mana chanin kamachisqantapas reqsichin.

¡Ay imallam mana allin kamachiykunata kamachiqkunapaq, llaquichiyta qillqaykusqankuta qillqaqkunapaq! Pisichisqakunata taripanasanta karunchanankupaq, llaqniy runakunaq wakchakunaq derechonta qichunankupaq, viudakuna presa kananpaq, wakcha wawakunatapas suwanankupaq! Hinaptinqa, watukuymanta p'unchawpi, karumanta hamuq thuñisqa chinkaypi, imatataq ruwankichis? Pitaq yanapakuniykichispaq ayqenkichis? Maypitaq hatun kayniykichista saqenkichis? Isaías 10:1–3.

Isaiaspa “mana chanin kamachisqanqa”, Domingopa kamachinmi, hinaspataq “watukuy p'unchay” hinallataq “ch'usaqyachiy” Estados Unidospaqmi, imaraykuchus “nación nisqapi sapaqchasqa kachkanan Diosmanta wit'ikuspa” qatinqinpi “naciónpa t'unakuynin” hamun. Isaiasman hinaqa, Domingopa kamachinpi, mayqinchus Nabucodonosorpa qori rikch'ayninpas kanki, “ch'usaqyachiyqa” “karumantam hamunqa”.

Kayta yuyarikuychik, qharikuna hina sinchikuychik: yapamanta yuyayman apamuychik, huchallikuqkuna. Ñawpaq pacha imakunata yuyarikuychik: ñoqam Dios kani, manam hukqa kanchu; ñoqam Dios kani, manam pipas ñoqaman rikch'akuq kanchu, qallariymantapacha tukukuyninta willaq, unay pacha-mantataq manaraq rurasqa kaqkunata willaq, nispa: “Yuyaychasqaymi sayanqa, tukuy munasqaytataq ruwasqa”; inti lloqsimuy suyumanta mikhuq pishqota waqyasqa, karu llaqtamanta yuyaychasqayta hunt'aq runatapas: arí, ñoqam rimarqani, chaytataq pasachisqa; yuyaycharqanim, chaytataq ruwasqa. Uyariwaychik, sonqoykichik rumi hina sinchi kaqkuna, aswan karupi kashaq allin kaymanta: ñoqam allin kayniyta qayllachimuni; manam karupi kanqachu, salvaciónniypas manam suyanqachu; Sionpi salvaciónta churasqa, Israelpaq, ñoqaq hatun yupaychasqa kayniypaq. Isaías 46:8–13.

Isaías kay pasajeta churarin suyay pacha tukukuyninpi, chay pachapiqa paypa “qespichiyninqa” manaña “suyarinqachu”. Chayqa kachkan Apocalipsis chunka hukniyuq qillqapi kimsa p’unchaw kуска tukukuyninpi. Suyay pacha tukukuyninqa reqsichisqa kachkan Chawpi Tuta Qapariy willakuypa chayamuyninwan, chaypi Ezequielpa hatun ejercitun sayarin. Paykuna sayariqtinkuqa, hoqarisqa kanku hinallataq huk unanchachay hina Apocalipsis chunka hukniyuq qillqapi.

Kimsa p’unchay chaymanta kuskan p’unchaypas qhipamanqa, Diosmanta kausaypa Espíritu paykunaman yaykurqan, hinaspan chakinkunapi sayarirqanku; paykunata qhawaqkunamanqa ancha manchay urmaykurqan. Hinaspan hanaq pachamanta hatun rimayta uyarirqanku, paykunata nispá: Kayman wichariychis. Chaymantataq puyupi hanaq pachaman wicharirqanku; awqankunataq paykunata qhawarirqanku. Chay kikin horataq hatun pachakuy karqan, llaqtapa chunka huknin t’aqan urmarqan, pachakuy pinataq qanchis waranqa runakuna wañusqa karqanku; puchuqkunataq mancharisqa kashaspa hanaq pachapa Diosninta yupaycharqanku. Iskay ñak’ariyqa pasañaña; qhawariy, kimsakay ñak’ariyqa utqayllam hamushan. Apocalipsis 11:11–14.

Apocalipsis chunka hukniyuqpi iskay testigokuna qhanan pachaqman wicharinku señal hina, pachallapi allpachakuywan kуска, chaymi domingo kamachiy kachkan. Chay pachapi, utaq Juan nisqanmanta hina, “chay horapi”, Isaías tawa chunka suqta niyuqman hina, Dios qayarin “chay qhariyta” paypa yuyayninta hunt’achiqta, payqa “inti lloqsimuymanta mikhuq p’isqu” hinallataqmi. Chay mikhuq p’isquqa, chayri “chay qhari” Diospa llamk’achisqan paypa yuyayninta hunt’achinanpaq, hamun “karu llaqtamanta”. Isaías chunka niyuqpi, “mana chanin kamachikuy” pacha, mayqinchus domingo kamachiy kachkan, Estados Unidospa “ch’usaqyaynin” hamun “karumanta”. “Inti lloqsimuy”qa Islampa unanchaqninmi, profeciapi paykuna iskaynintaq “inti lloqsimuypa churinkuna” nisqaqa kanku, hinallataq “inti lloqsimuymanta wayra” nisqaqa. “P’isqu” profeciapi huk religiónmi, Babilonia sutiyuq kasqanmanta rikuchisqa, cheqaqa millay hina qhelli p’isqkunawan hunt’a jaula hina kasqanrayku. Chay “mikhuq p’isqu” karu llaqtamanta inti lloqsimuymanta hamuqqa, Islam religionmi.

Hinaspa kallpawan hatun qapariyninwan nispan: “Hatun Babilonia urmarun, urmarun, supaykunapa tiyananman tukusqa, llapa millay espíritu-kunapa pakakunaman, llapa mana ch’uya, cheqnisqa p’isqkunapa wisq’asqa wasinmanpas tukusqa.” Apocalipsis 18:2.

Kunan pacha Babilonia musuqpa kimsa-kutipaq huñuynin kimsa kamachiy rikch’akuykunata sut’inchan, hinallataq kimsa iñiy rikch’akuykunatapas. Naciones Unidaspa iñiyninqa espiritualismo nisqa, Estados Unidospa iñiyninqa sapaqchasqa protestantismo, papapa iñiyninqa catolicismo. Chay llapa iñiy yuyaychasqakuna wakin kuti warmikuna hina unanchasqa kanku, ichaqa pishqukuna hinapas. Naciones Unidaspa iñiywan politicawan kallpanmi, Estados Unidos ñawpaq rey hina kasqanwan, papadoyta kay pachapa tiyananman churayku. Zacarías qillqapi iskay pishqukunan papata sayachinku, paymi apóstol Pabloqa iskay Tesalonicensespi “chay mana allin” nisqa sutichasqa.

Chayqa ñoqawan rimarqaq angelnin llusqispa niwarqan: “Kunan ñawiykikunata oqarispa qhaway, ima kay llusqimuq kasqanta”, nispá. Hinaspan ñoqa nirqani: “¿Imataq kay?” Paytaq nirqan: “Kaymi huk efa llusqimuq”, nispá. Aswanpas nirqanmi: “Kaymi paykunapa rikchaynin

tukuy kay pachapi”, nispa. Hinaqtiná, qhaway, huk plomomanta talentota oqarirqanku; chaymantaq kaymi huk warmi efapa chawpinpi tiyashaq. Hinaspan nirqan: “Kaymi mana allin kay”, nispa. Chaytaq efapa chawpinman wikch’urqan; hinaspan plomomanta llasayta siminman churaykurqan. Chaymanta ñawiykunata oqarispa qhawarirqani; hinaqtiná, qhaway, iskay warmikuna llusqsimurqanku, wayrataq riphrankunapi kasharqan; riphrankunataq cigueñaqa riphran hina karqan. Paykunaqa efata oqarirqanku allpaq hanaqpachaq chawpinpi. Chaymi ñoqa ñoqawan rimarqaq angelta nirqani: “¿Maymanataq kaykuna efata apashanku?” Paytaq niwarqan: “Sinar sutiyuq hallp’api huk wasita hatarichinankupaq; chaypi sayachisqa kanqa, hinaspan kikin tiyananpi churakusqa kanqa”, nispa. Zacarías 5:5–11.

Huk ephah nisqaqa tupuna, tupuykunata tupunapaq llamk’achisqa. Iskay warmikunaqa, papak kaynin chay ephah nisqapi, icha canastapi, chawpinpi tiyashaqta churanku, iskay iglesiakunam. Iskay religionkunata, Bibliapi “chay millay” nisqawan sut’inchasqa religionta apaspa, Sinar suyupi wasinta sayarichinqaku. Sinarqa Babiloniaq huk sutingam, chaymanta católica iglesiaqa qhepa p’unchaykunapi Hatun Babiloniam.

Ishkay warmikunaqa, Babiloniapi mana alli warmita “sayachiqkuna”, “phawayninkupi wayrayuqmi” kanku. Chay warmikunaqa pishqkunapas kanku, “phawayniyuq” kasqankurayku, hinaspa warmita churayta chaninchankuqa Islampa “wayranmi”, imaraykuchus Islamqa sapa runapa makinta huñun. Hawaqman oqarisqa warmiqa, 1798 watapi wañuchi ch’aqninmanta pacha, ephah ukhuman atrapachisqam kashan, imaraykuchus maypichus kasharqan chay ephahpa siminman plomomanta llasay churakusqa karqan. Ichaqa Nabucodonosorpa yupaychana raymipa takiykuna qallariqtin, apostatakusqa Protestantismopa hinaspa Espiritualismopa ishkay warminkunaqa chay plomomanta llasayta hurqunku, hinaspa qanchisniyuqmanta kaq pusaj umata oqarichinku.

“Qhipa krizisman qayllaykuspa, ancha kawsayniyuqmi Señorpa yanapakuqninmanta huk sonqolla, huk yuyaylla kanankupaq. Kay pachaqa tempestadwan, guerranwan, ch’aqwaywan hunt’asqam kachkan. Ichaqa huk umallapa uranpi—papal atiyinpa uranpi—runakuna huñunakunqaku Diosman sayarinankupaq, paypa testigonkuna personanpi. Kay huñunakuyqa hatun apostatamanta allinta watasqa kachkan. Payqa agenteinkunata cheqaq kaywan maqanakunankupaq huñuchiyta mask’aspan, chay cheqaq kaypa amachaqninkunata rakiyta, ch’iqichiyta ima llamk’anqa. Envidia, mana allin yuyaykuna, mana allin rimaykuna, paymantam hatarichisqa kanku mana allin rimanakuyta, rakinakuyta ima paqarichinankupaq.” Testimonies, volumen 7, 182.

Kimsa-huk ñawpaq tantakuyqa papado-ta umalliq hina hatarichin, paykunaqa munanku chinkachiyta mana munasqa nacionta.

Qhawariy, awqaykikuna qapariyta hatarichisqanku; qamta cheqnikuqkunapas umankuta oqarisqanku. Llaqtaykikuna contra engañoñan yuyaychanku, pakasqa sapaqniykikuna contrapas rimarinakunku. Nirqanku: “Hamuychik, hinaspa suyunmanta aswanraq chinkachisunchik, manaña huk nacion hina kasqankumanta; hinaspa Israel sutinga manaña yuyarinapaq kanqachu” nispa. Salmo 83:2–4.

Pichqaq qillqa huk religionmi, hinaspa “inti lloqsiy llaqtamanta mikhuq pichqa” nisqa, Diospa “horan”pi waqyasqan, domingo kamachiypa tiempunpi, chawpi tuta qapariypa willakuynin willakusqa kaptin, Islammi. Chayraykun kikillan horapi kawsarichisqa wañuqkuna unancha hina hanaq pachaman wicharisqankumanta, Islampa “kimsa ñiqin ay” utqaylla hamun. Chayraykun Isaías qhapaqnin chunka ñiqin kapitulumanta huk ñiqin versículopi nin: “Ay” mana allin kamachiykunata willaqkunapaq. Apocalipsispi “Ay” nisqakunaqa Islammi, hinaspa Islamqa Diospa kamasqan taripaymi, utaq llamk’ananmi, utaq tukrumi (Isaías 10:5), Estados Unidos llaqtata domingo yupaychayta kallpachasqanrayku muchuchinampaq Diospa llamk’achisqan.

Isaías qillqap 46 kaqpi, “inti llusqsimuymanta mikhuq pishqota” reqsichin “ñuqaq yuyayniyta rurachiq runa” nispá. Chay “runa”qa Islammi, hinaspa payqa “karu llaqtamanta” sutichasqa kachkan, imaraykuchus Diosqa “hamut’arqan” Estados Unidos suyuta, chaymanta qhipaman pacha tukuy kay pachatapas, Domingo p’unchawta kamachisqanrayku juzgananpaq, ñawpaq p’unchawkunapi hina, pagano Roma llaqtawan ñawpaq tawa trompeta nisqakunawan rurarisqan hina; chaymantaqa papal Roma llaqtawan pichqayuqta suqta “Ay” trompeta nisqakunawanpas. Paypa munayninqa Isaías qillqap 46 kaqpiqa “inti llusqsimuymanta mikhuq pishqota” qayaymi; hinaspa pay llaqtanta, paypa yuyayninta hinaspa munayninta entiendenanpaq munasqakunata willan: “Yuyarichiychis ñawpaqmanta kaq unay imaymanakunata: ñuqaqa Diosmi kani, hukqa manam kanchu; ñuqaqa Diosmi kani, manataqmi pipas ñuqaman rikch’akuqqa kanchu. Qallariymantapacha tukukuyninta willaspa, unay p’unchawkunamanta pacha mana rurasqaraq kaqkunata willaspa, nispay: Yuyayniyqa sayarinqa, tukuy munasqaytapas ruwasasq.”

Kimsa kaqninpi chunka kaq Isayas qillqapi, Isayas kimsa ancha importante tapuykunata qillqan:

¿Imataq ruwankichis watukuq hamuq p’unchaypi, karumanta hamuq ch’usaqyachiytari?
¿Pimantaq yanapakuymán ayqenkichis? ¿Maypitaq saqenkichis hatun kayniykichista? Isaías 10:3.

Qhipa tapukuyqa rikuchinmi hatun sumaq allpapa chinkachin sumaq kayninta mana chanin kamachiywan. Estados Unidospa sumaq kayninqa Constitución nirqanmi, chaymi hunt’asqa tikrasqa tukukun Domingo kamachiypi.

“Chaymanta Constituciónqa runakunamanmi garantizasqa qowan kikinkumanta kamachikuy derecho-ta, chaymi kamachin llaqta akllasqan votowan akllasqa representantes leyes-ta rurayta hinaspa purichiyta. Religión ñiñy libertadpas qowasqam karqa, sapa runapas saquesqa kaspa Diosta yupaychananpaq sonqon yuyayñin nisqanman hina. Republicanismo hinaspa Protestantismoqa nación-pa hatun prinsipionkuna tukurqanku. Kay prinsipionakmi kallpanpa hinaspa allin kawsayninpa pakasqa secreto-nin kanku.” The Great Controversy, 441.

Constituciónmi sut’inchán Domingo leypi allpapa ñut’unpi saquesqa kananta gloria-ta.

“Diospa chay llajtaypaq ancha musphay hinata llamk’asqanrayku, hinaspataq paypa llapan-atinyiyoq amparayninta paypa hawanman mast’arikusqanrayku, Protestante nisqa kamachiykunata saqerparin, hinaspataq kamachiqnin simiwan Romanismota yupaychaspa yanapan, religionpi qispisqa kayta mich’aspa, chayqa Diosqa kikin atiyinwan cheqaq kasqankuna llaqtanpaq llamk’anga. Romaq qhapaq atiyinpa ñak’ariyninqa rurakuyta

qallarinqa, ichaqa Cristoqa ñuqanchikpaq pakakuna wasinchikmi.” Testimonies to Ministers, 206.

Isaiaspa “mana chanin kamachisqan”pi, chayqa domingo kamachiy, Estados Unidospa hatun k’anchayninqa chinkapun, hinaspataq chaylla kutichin Isaiaspa iskay kaq tapukuyninta, profetika hina ayqekuspa Naciones Unidasman, Apocalipsis qanchis chunka qanchisniyuq kapitulumanta chunka reykunapa huñunakuyninman, yanapakuyninta mañakun Islampa atacayninta kutichinapaq, kinsa kaq “Ay” nisqamanta. Chay kinsa tapukuymanta ñawpaq kaqqa reqsichin domingo kamachiy ch’usaqyachisqanpa saquesqanta, chaymi Estados Unidos qallarin hamp’atuq llamk’ayninta tukuy pachata kallpachaywan chaskinankupaq iglesiapaqwan estadopaqwan huñunakuyninta, imaynachus rikuchisqa kachkan Naciones Unidaswan Iglesia Católicawan hukllachasqanpi, papaqa chay mana ch’uyachu masikaypi kamachiq hina kaspas. Chay ch’usaqyachisqanta sutichan “watukuq p’unchay” nispas. Tukuy kay profetika cheqaqkunaqa tinkunku Nabucodonosorpa qori rikch’akuyninpaq dedicación serviciowan.

Qatiq qelqakuypi Danielpa kimsa kaq kapitunta qatipasaqku.

“Nabucodonosorwan Belshazarwan historiapi, Diosqa kunan p’unchaw runakunaman rimarin. Kay p’unchawpi kay pachapi tiyaqkunaman urmaykamuq huchachasqaqa kanqa k’anchayta chaskiyta mana munasqankuraykum. Taripasqa p’unchawpi noqanchikpa huchachasqasqa mana kanqachu pantaypi kawsasqanchikrayku, aswanpas hanaq pacha kachamusqan oportunidades nisqakunata cheqaq kayta tariypaq mana qhawarisqanchikraykum. Cheqaq kaywan reqsisqa kayman chayanapaq kaqkunata llapallanchik tariyta atinchik; ichaqa, qollqeyuq, kkillanpaq kawsayta munakuq reypi hina, uyariyta kusichikunaman, rikuyta kusichikunaman, malliyta qhawachikunamanqa astawan yuyayta qispichikunamanta, Diospa cheqaq kay qori qapariyninkunamantaqa, aswan allinta atenciónta qunchik. Cheqaq kayraykutaq atiyinchik hatun tapuyta kutichiya: ‘¿Imatataq ruranaq tiyan salvasqa kananpaq?’” Bible Echo, September 17, 1894.